

Kapitel 1

Väljarbeteende i kyrkovalet 2013–2025

Gustav Axelsson

Svenska kyrkans högsta beslutande organ på nationell nivå är kyrkomötet. Kyrkomötets ledamöter väljs i kyrkoval som i hög grad liknar de allmänna valen¹. I analogi med partierna i de allmänna valen har olika nomineringsgrupper listor med kandidater som ställer upp i kyrkovalen. Vissa av nomineringsgrupperna är eller har varit en del av de politiska partier som deltar i de allmänna valen. Liksom i de allmänna valen genomförs kyrkovalen på tre nivåer: kyrkofullmäktige, stiftsfullmäktige och kyrkomöte.

Forskning om de allmänna valen har visat att valbeteende varierar mellan olika befolkningsgrupper i fråga om valdeltagande och vilket parti man röstar på. Likheterna med de allmänna valen innebär att motsvarande samband mellan grupptillhörighet och väljarbeteende kan finnas även bland deltagarna i kyrkovalen, vilket medger att dessa samband undersöks på samma sätt som i undersökningar av de allmänna valen.

¹ Anne-Louise Eriksson, Jörgen Hermansson, och Jörgen Lundstedt, *Demokratin är en successiv uppenbarelse*, Svenska kyrkans utredningar 2005:2 (2005), s. 97.

Syfte och frågeställning

Syftet med det här kapitlet är att identifiera några faktorer som påverkar väljarbeteende i kyrkovalet och hur dessa faktorer påverkan har förändrats över tid. I det syftet ställs frågorna:

- Vilka kyrkotillhöriga deltar i kyrkovalet?
- Vilka är de olika nomineringsgruppernas väljare?
- Vilka valfrågor är viktiga för olika väljargrupper?

De möjliga faktorer som väljarbeteende ställs emot är individuella². Faktorerna är ålder, gudstjänstdeltagande och politiska sympatier. I relation till vissa av de här faktorerna undersöks även könstillhörighet och engagemang för olika valfrågor. Efterhand som faktorerna undersöks provas om deras eventuella påverkan på väljarbeteende blir starkare eller svagare över tid.

Urvalet av faktorer som undersöks är inte uttömmande. Urvalet har gjorts dels utifrån befintliga studier av väljarbeteende i riksdagsval, dels utifrån Svenska kyrkans och kyrkovalets särdrag. Urvalet har också begränsats av tillgången till jämförbara data över tid, vilket diskuteras härnäst.

Material

Eftersom kapitlets syfte är att studera förändring över tid används svar på frågor om kyrkovalsdeltagande från flera omgångar av Svenska kyrkans årliga enkätundersökning riktad till allmänheten, den så kallade Kyrkbussen³. De omgångar som används är de som gjordes under kyrkovalsåren 2013, 2017, 2021 och 2025. Under de

2 Förklaringar av beteenden brukar delas in i individuella, kontextuella och institutionella förklaringar beroende på om de förklarar individers beteenden med deras individuella egenskaper, sociala sammanhang eller övergripande omvärld.

3 Kyrkbussen är en årlig enkätundersökning som Svenska kyrkans nationella nivå genomför. Enkäten går ut till allmänheten i Sverige och har varje år drygt 5 000 respondenter. Omkring 3 000 respondenter tillhör årligen Svenska kyrkan, och det är dessa respondenter som undersöks i det här kapitlet.

fyra åren svarade totalt 12 573 respondenter att de tillhör Svenska kyrkan. Enkäterna gick ut efter att respektive kyrkoval hade hållits. Respondenterna är 16 år och äldre och uppfyller därmed 16-årsgränsen för att vara röstberättigad i kyrkovalet.

Det urval av allmänheten som respondenterna utgör är inte perfekt slumpmässigt. Ålder är en första indikator på snedfördelning. Dels varierar åldern på den äldsta respondenten i de olika enkätundersökningarna mellan 81 och 92 år, vilket begränsar tillgången till material i analysen av generationsskillnader i valjarbeteende. Dels är vissa åldersgrupper överrepresenterade vissa undersökningsår jämfört med Sveriges befolkning. Vidare är respondenternas koppling till Svenska kyrkan starkare än i Sverige i stort. Förtroendet för Svenska kyrkan och deltagandet i kyrkovalet är högre bland respondenterna än i det faktiska kyrkovalet respektive de nationella SOM-undersökningarna⁴. Slutligen skiljer sig respondenternas allmän- och kyrkopolitiska åskådningar åt från allmänhetens. Bland respondenterna är de som placerar sig till höger på den politiska vänster-högerskalan överrepresenterade i jämförelse med SOM-institutets undersökningar⁵. Även de som i kyrkovalet röstade på nomineringsgrupper utan koppling till partier är överrepresenterade, i jämförelse med det verkliga valresultatet. Överrepresentationen i varje avseende varierar från valår till valår, vilket gör den svår att kompensera för i tolkningen av resultaten. Därmed medför denna variation en osäkerhet i resultatet.

Metod

För att det ska vara möjligt att uttala sig om kyrkotillhöriga som helhet utifrån det begränsade urval av tillhöriga som har svarat på Kyrkbussen krävs någon form av statistisk metod. Den metod som används i det här kapitlet är logistisk regression. Metoden gör

4 SOM-institutet, Svenska förtroendetrender 1986–2025 (Göteborgs universitet, 2026), s. 105, https://som-institutet.se/publikationssok/pdf/workspace_qgvkVcUsilRzBA/Svenska_f%C3%B6rtroendetrender_1986-2025_u8zawx.

5 SOM-institutet, "Analysverktyg: Subjektiv vänster-högerplacering", åtkomstdatum 8 maj 2026, https://som-institutet.se/dataanalys?m=item_51318A1c5WBKNO:SOM-institutet, Svenska trender 1986–2025 (Göteborgs universitet, 2026), <https://www.gu.se/sites/default/files/2026-03/Svenska%20trender%201986-2025.pdf>, s. 37.

det möjligt att besvara frågan om i vilken utsträckning variation i förekomsten av en egenskap hos respondenterna förklaras av variation i andra egenskaper. Till exempel kommer metoden att användas för att undersöka om variation i respondenternas val av nomineringsgrupper förklaras av variationen i deras allmänpolitiska sympatier. Eftersom de förklarande egenskaperna kan bli viktigare eller mindre viktiga över tid kommer metoden också att användas för att till exempel undersöka om variation i gudstjänstdeltagande över tid förklarar mindre av variationen i valdeltagande.

För varje förklarande egenskap och dess förändrade verkan över tid går det att beräkna ett mått på statistisk signifikans. Måttet kallas p-värde och anger sannolikheten att det uppmätta sambandet finns i ett slumpmässigt urval av ett visst antal observationer⁶, givet att sambandet inte finns bland populationen som helhet⁷. Alla samband som redovisas i det här kapitlet har ett p-värde som är 0,05 eller mindre. Det innebär att påståendena om statistiska samband i det här kapitlet gäller samband som dels har uppmätts hos respondenterna, dels vore osannolika hos respondenterna om de inte också hade funnits hos de kyrkotillhöriga som helhet.

Valdeltagande

Högt deltagande i val förknippas ofta med demokratisk legitimitet och representativitet⁸ och studeras därför i relation till de allmänna valen. De inledande undersökningarna i det här kapitlet är av tre faktors påverkan på valdeltagande i kyrkovalen.

Först undersöks generation. I det ingår en diskussion om hur generation och ålder, som påverkar valdeltagande i allmänna val, förhåller sig till varandra. Sedan undersöks könstillhörighet i relation till ålder. Könstillhörighet har visat sig ha en påverkan både på valdeltagande i de allmänna valen och på sannolikheten att bli förtroendevald i

6 Här är varje respondent en observation.

7 Här är populationen alla kyrkotillhöriga.

8 Se till exempel Värde av valdeltagande, SOU 2007:84 (2007), <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2007/11/sou-200784/>.

kyrkovalet. Slutligen undersöks gudstjänstdeltagande, som utgör en indikator för engagemang inom Svenska kyrkan.

Generationstillhörighet

Under de fyra undersökta valåren har totalt 10 903 respondenter som tillhör Svenska kyrkan svarat på frågan om de röstat i det senaste kyrkovalet eller inte. Respondenterna är födda mellan 1935 och 1997. Dessa respondenter har delats in i sex generationer om 10 år från 1935–1944 till 1985–1994. Varje generation innehåller mellan 1 508 och 2 342 respondenter. Valdeltagandet i kyrkovalet skiljer sig åt mellan generationerna.

Ju tidigare generation en kyrkotillhörig tillhör, desto mer sannolikt är det att han eller hon röstar i kyrkovalet. I jämförelse med den tidigaste generationen, de som är födda mellan 1935–1944, har de tillhöriga i varje följande generation allt lägre valdeltagande⁹.

Över tid har den effekt som generationstillhörighet har på valdeltagande i kyrkovalet minskat. Det betyder alltså att skillnaden mellan de olika generationerna i fråga om valdeltagande var som störst i det tidigaste kyrkovalet i denna undersökning. I jämförelse med den tidigaste generationen blir skillnaden i valdeltagande mindre över tid för varje annan generation utom den näst tidigaste, 1945–1954¹⁰. Det finns åtminstone två omständigheter som kan bidra till att förklara att den uppmätta generationseffekten avtar. För det första kan de tidigaste generationerna, till följd av deras åldrande, ha börjat rösta i minskande utsträckning relativt senare generationer mellan 2013 och 2025. För det andra ökade valdeltagandet under de senare kyrkovalet tydligare inom de yngre generationerna än inom de äldre. Det skulle innebära att ett generellt ökat valdeltagande på sikt skulle leda till ett utjämnat valdeltagande mellan generationerna.

Hur går det att avgöra att det är generation och inte ålder som påverkar valdeltagandet i kyrkovalet? I de allmänna valen är det just ålder,

⁹ $p < 0,001$ för varje grupp.

¹⁰ $p < 0,05$ för alla generationer utom 1945–1954.

inte generation, som påverkar valdeltagande¹¹. Därför är frågan varför det skulle vara tvärtom i kyrkoval. Frågan är relevant eftersom svaret säger något om hur valdeltagandet kan komma att utvecklas i framtiden. Om det är ålder som spelar roll kan varje enskild generations valdeltagande förväntas öka med tiden så att det totala valdeltagandet håller sig konstant, eller ökar om medelåldern bland de röstberättigade stiger. Om det däremot är generation som spelar roll kan det totala valdeltagandet förväntas minska med tiden, efterhand som de mest röstbenägna generationerna blir äldre och dör. Det går att argumentera för att det är generation som spelar roll på två sätt.

För det första verkar inte valdeltagandet i kyrkovalen variera mellan olika perioder i livet inom varje generation. Det skiljer kyrkovalen från de allmänna valen, där väljarna har ett lägre valdeltagande som unga och äldre än under resten av livet, oberoende av när de är födda¹². Om man ändå skulle försöka utläsa en effekt av ålder i kyrkovalen skulle den effekten vara att valdeltagandet ökar strikt med åldern. Det är oklart varför en sådan effekt skulle finnas. Därför är det lättare att förklara valdeltagandet med att varje ny generation har ett lägre valdeltagande än den föregående. Det är en förklaring som överensstämmer med den försvagade gudstjänstsedan under de senaste 100 åren¹³, om den försvagningen tolkas som en indikator på minskat engagemang inom Svenska kyrkan.

För det andra förklarar, allt annat lika, en statistisk modell med generationstillhörighet mer av variationen i valdeltagande än en modell med ålder¹⁴. Det betyder att den variation som finns i valdeltagande

-
- 11 Det följer av att valdeltagandet i varje åldersgrupp i de allmänna valen har varit oförändrat sedan åtminstone 1944 (Statistiska centralbyrån, Deltagandet i de allmänna valen 2022, ME09 – Demokratistatistik 2023:1 (2023), <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/demokrati/allmanna-val/allmanna-val-valdeltagandeundersokningen/pong/publikationer/deltagandet-i-de-allmanna-valen-2022/>, s. 23). Om det vore generation som påverkade deltagandet i allmänna val hade deltagande i varje åldersgrupp förändrats i takt med att väljare träder in och ut ur olika åldersgrupper.
- 12 Statistiska centralbyrån, Deltagandet i de allmänna valen 2022, s. 23.
- 13 Ingegerd Sjölin, "Gudstjänstkris i åtminstone 100 år", (Svenska kyrkan, 2023), <https://www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken/gudstjanstkris-i-atminstone-100-ar>.
- 14 Akaikes informationskriterium: 13 434 respektive 14 449. Akaikes informationskriterium är ett mått på hur väl en statistisk modell passar mot en datamängd. När olika modeller jämförs med samma datamängd innebär ett lägre värde bättre överensstämmelse.

mellan individuella respondenter påverkas mer av vilka generationer de tillhör än av hur gamla de är. Eftersom studien bara täcker en kort tidsperiod i förhållande till en livstid är det ändå svårt att på ett säkert sätt skilja på ålder och generation. Den skillnad i statistisk förklaringskraft som ändå kan identifieras är trots det en ytterligare en indikation på att det är generation och inte ålder som avgör valdeltagande.

Kön och generationstillhörighet

Under sin barndom tenderar män att socialiseras in i religiösa praktiker i mindre utsträckning än kvinnor, vilket leder till att vuxna män oftare än kvinnor lämnar kristna trossamfund¹⁵. Individens kön påverkar alltså deras förhållande till religion under hela deras liv. I Svenska kyrkan speglas betydelsen av kön i fördelningen av män och kvinnor i olika roller. Kvinnor är i majoritet bland såväl ledamöter i kyrkofullmäktige och kyrkoråd¹⁶ som bland anställda präster, diakoner, musiker och församlingspedagoger¹⁷. Samtidigt är män i majoritet bland ordförande i kyrkofullmäktige och kyrkoråd¹⁸ samt kyrkoherdar¹⁹. I det följande undersöks om det finns någon könsskillnad även bland de kyrkotillhöriga som väljer att delta i valet av de förtroendevalda, och om den eventuella skillnaden är relaterad till ålder.

I riksdagsvalet 2022 hade kön och ålder en gemensam påverkan på sannolikheten för röstberättigade att delta. Bland personer yngre än 65 år var andelen deltagande kvinnor större än andelen deltagande män, medan andelen deltagande män var större bland personer äldre än 75 år. Bland personer mellan 65 och 75 år var mäns och kvinnors valdeltagande lika²⁰.

15 Elis Carlberg Larsson, *Contagious Secularization* (Linköpings universitet, 2026), s. 86

16 55 % i både kyrkofullmäktige och kyrkoråd den 12 februari 2026.

17 Jonas Bromander, "Svenska kyrkans profilyrken", *Nyckeln till Svenska kyrkan*, 2026.

18 55 % respektive 53 % den 12 februari 2026.

19 Kyrkostyrelsen, *Jämställdheten i Svenska kyrkan*, Kyrkostyrelsens skrivelse 2024:5 (2024), s. 27.

20 Statistiska centralbyrån, *Deltagandet i de allmänna valen 2022*, s. 24.

Den positiva effekt tidig generation har på valdeltagande i kyrkovalen gäller för både män²¹ och kvinnor²². Det finns heller ingen skillnad mellan mäns och kvinnors totala valdeltagande eller i hur mäns och kvinnors totala valdeltagande förändras över tid²³. I den senast födda generationen, 1985–1994, är män däremot mer benägna att rösta än kvinnor²⁴. I de tidigare födda generationerna finns ingen statistiskt signifikant skillnad mellan mäns och kvinnors valdeltagande.

Skillnaden i könsfördelning mellan olika generationer av väljare ökar. Över tid ökar mäns valdeltagande relativt kvinnors i alla generationer från 1955–1964 till 1985–1994 i jämförelse med i den tidigaste generationen²⁵. I den tidigaste generationen, 1935–1944, ökar i stället kvinnors valdeltagande jämfört med mäns över tid²⁶. På sikt kan man ana en utveckling där dessa köns- och generationsmönster i kyrkovalen blir allt mer olika de allmänna valen. I allmänna val är det ju som beskrivits ovan unga kvinnor och äldre män som är överrepresenterade bland valdeltagarna inom sina respektive åldersgrupper.

En möjlig förklaring av kvinnors ökade relativa valdeltagande i den tidigaste generationen är att kvinnor i större utsträckning fortsätter att rösta som äldre jämfört med män. Det skulle i så fall kunna tolkas som att kvinnor i den generationen har högre motivation att rösta än män. Att mäns relativa valdeltagande ökar i generationerna mellan 1955 och 1994 skulle utifrån mäns svagare anknytning till kristna trossamfund kunna förklaras med att engagemang i Svenska kyrkan i övrigt har en minskande betydelse för valdeltagande eller att det finns andra bakomliggande faktorer av betydelse för utvecklingen. Undersökningen av gudstjänstdeltagande som följer ger dock inte stöd för en sådan trend.

21 $p < 0,001$.

22 $p < 0,001$.

23 $p > 0,6$ för kön; $p > 0,8$ för interaktion mellan kön och undersökningsår. I dessa avseenden liknar kyrkovalen de allmänna valen, där kvinnor och män sedan 1970-talet har haft ett snarlikt valdeltagande (Statistiska centralbyrån, Deltagandet i de allmänna valen 2022, s. 22–23).

24 $p < 0,001$ för interaktion mellan kön och generationen 1985–1994; $p > 0,09$ för interaktion mellan kön och varje annan generation.

25 $p < 0,05$.

26 $p < 0,05$.

Gudstjänstdeltagande

År 2025 firades knappt 290 000 gudstjänster med i snitt 37,5 deltagare inom Svenska kyrkan²⁷. Särskilt firas så kallade huvudgudstjänster varje söndag och kyrklig helgdag i varje pastorat eller självständig församling (församling som inte ingår i ett pastorat). Gudstjänstdeltagande kan vara en indikator på engagemang i frågor som rör Svenska kyrkan och, som statsvetaren Magnus Hagevi menar, "...i relativt hög grad påverkar andra delar av livet som exempelvis politik"²⁸. Därför är det också tänkbart att gudstjänstdeltagande påverkar sannolikheten att delta i kyrkovalet.

Kyrkbussens respondenter har varje valår fått en fråga om deras gudstjänstvanor. Respondenterna har utifrån den frågan delats in i två grupper, en för dem som har deltagit i gudstjänster minst månadsvis och en för dem som deltagit mer sällan. De kyrkotillhöriga respondenter som har uppgett att de deltar i gudstjänster minst månadsvis är 863 stycken. De som deltar i gudstjänster mer sällan är 11 710 stycken.

Gudstjänstdeltagande har en positiv effekt på valdeltagande. Baserat på respondenternas valdeltagande är det förväntade valdeltagandet bland frekventa gudstjänstdeltagare dubbelt så högt som bland övriga kyrkotillhöriga²⁹.

Gudstjänstdeltagandets effekt på valdeltagande var sett till hela den undersökta perioden 2013–2025 oförändrad³⁰. Att effekten är oförändrad innebär att ökningen i valdeltagande kyrkovalet sedan 2013 är lika stor bland dem som deltar i gudstjänster som bland dem som inte gör det.

27 Antal gudstjänster och antal deltagare enligt församlingarnas självrapporterade verksamhetsstatistik.

28 Magnus Hagevi, "Sakralisering efter sekularisering? Religiös förändring över tid och mellan generationer", i I rörelse (SOM-institutet, 2025), s. 68.

29 $\beta = 1,9$ och $p < 0,001$.

30 $p > 0,2$.

Val av nomineringsgrupp

Från valdeltagande går diskussionen nu vidare till hur väljarna röstar. Först undersöks hur val av nomineringsgrupp påverkas av partisympatier, det vill säga vilka partier kyrkovalsväljarna har röstat på eller uppger att de skulle rösta på i riksdagsval. Sedan undersöks gudstjänstdeltagandes påverkan. Nomineringsgrupper med och utan koppling till partier behandlas var för sig³¹. En alternativ indelning av nomineringsgrupperna hade kunnat grunda sig i deras nuvarande formella band till partier. För den här undersökningens vidkommande är dock nomineringsgruppernas organisation mindre intressant än deras politiskt ideologiska grund.

Av de nomineringsgrupper som ställde upp i kyrkovalet 2025 har åtta en historisk eller befintlig organisatorisk koppling till något av de partier som ställer upp i val till riksdagen. De nomineringsgrupperna är:

- Vänstern i Svenska kyrkan (ViSK) som fram till 2004 var en del av Vänsterpartiet (V)³²
- Socialdemokraterna (S) som är en del av partiet Socialdemokraterna³³
- De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK) som var en del av Miljöpartiet (MP) fram till 2015³⁴

31 Den indelningen av nomineringsgrupper har förekommit sedan diskussionerna om 1930 års lag om församlingsstyrelse, då det förekom en farhåga om att grupperna med partikoppling skulle föra med sig en partipolitisering av den kyrkans demokrati (Maria Södling, Kyrkoval och demokrati i Svenska kyrkan, 2024, s. 7–8). Den nya lagen innebar att de direktdemokratiska kyrkostämmorna ersatts med kyrkofullmäktige och etablerade därmed lokalt den representativa demokrati som det här kapitlet gäller.

32 Jacob Zetterman, "Läs mer om ViSK". Dagen, 30 augusti 2017, <https://www.dagen.se/tro-och-kyrka/las-mer-om-visk-vanstern-i-svenska-kyrkan/3401179>.

33 Tim Nutley, "Politikens stora makt i kyrkan: 'Många besökare är kritiska'". SVT Nyheter, 19 september 2025, <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/politikens-stora-makt-i-kyrkan-manga-besokare-ar-kritiska>.

34 De Gröna i Svenska kyrkan, "Om oss", åtkomstdatum 26 februari 2026, <https://www.degronaisvenskakyrkan.se/om-oss>.

- Centerpartiet (C) som är en del av partiet Centerpartiet³⁵
- Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK) som bildades 2003 av medlemmar i dåvarande Folkpartiet³⁶ (sedan 2015 Liberalerna (L)³⁷)
- Borgerlig Kristen Samverkan (BKS) som bildades 2024 genom att nomineringsgrupperna Borgerligt alternativ, som tidigare varit en del av Moderaterna (M)³⁸, och Kristdemokrater i Svenska kyrkan (KR), som tidigare varit en del av Kristdemokraterna (KD)³⁹, gick samman⁴⁰
- Sverigedemokrater i Svenska kyrkan (SDSK) som är en del av Sverigedemokraterna (SD)⁴¹
- Alternativ för Sverige (AfS) som är en del av partiet Alternativ för Sverige⁴².

De nomineringsgrupper som inte har en koppling till något parti är:

- Öppen kyrka (ÖKA)
- Politiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK)

35 Nutley, "Politikens stora makt i kyrkan".

36 "Fp lämnar kyrkopolitik". Dagen, 11 november 2003, <https://www.dagen.se/nyheter/fp-lamnar-kyrkopolitik/3783115>.

37 Jens Kärrman, "Nu är det klart: Folkpartiet har bytt namn". Dagens Nyheter, 22 november 2015, <https://www.dn.se/nyheter/politik/nu-ar-det-klart-folkpartiet-har-bytt-namn/>.

38 Johan Sjölund och Karl Meyer von Bremen, "Carl Bildt ställer upp i kyrkovalet". Mitt i Stockholm, 5 september 2025, <https://www.mitti.se/nyheter/carl-bildt-staller-upp-i-kyrkovalet-6.3.315728.f0049a4260>.

39 Kristdemokrater i Svenska kyrkan, "Om oss", åtkomstdatum 26 februari 2026, <https://krsvenskakyrkan.se/om-oss/>.

40 Matilda Ljungkvist och Josefin Linderås, "Kristdemokrater i Svenska kyrkan och Borgerligt alternativ går samman". Kyrkans Tidning, 24 maj 2024, <https://www.kyrkanstidning.se/nyhet/kristdemokrater-i-svenska-kyrkan-och-borgerligt-alternativ-gar-samman/293529>.

41 Nutley, "Politikens stora makt i kyrkan".

42 Max V. Karlsson, "Nio kandidater som sticker ut i kyrkovalet 2025", Expressen 20 september 2025, <https://www.expressen.se/nyheter/politik/nio-kandidater-som-sticker-ut-i-kyrkovalet-2025/>.

- Frimodig kyrka (FK)
- Himmel och Jord (HoJ).

Av nomineringsgrupperna utan partikoppling har Öppen kyrka, POSK och Frimodig kyrka deltagit alla fyra undersökta valår.

Partisympati hos väljare till nomineringsgrupper med partikoppling

Det är tänkbart att väljarnas partisympatier avgör deras inställning till nomineringsgrupperna med partikoppling. Varje valår har Kyrkbussens respondenter svarat på frågor om vilket parti de skulle rösta på i riksdagsvalet eller vilket parti de senast röstade på. Svaren på båda frågorna beskriver samma egenskap hos respondenterna, nämligen partisympati. De olika nomineringsgrupperna med partikoppling har fått mellan 159 (FiSK) och 1 232 (S) röster av Kyrkbussens respondenter. Bland de röstande respondenterna har vidare de olika riksdagspartierna mellan 267 (KD) och 1 367 (S) sympatisörer. Endast 24 respondenter har uppgett att de har röstat på AfS i kyrkovalen, och av de röstande är det 1 respondent som har uppgett att den sympatiserar med partiet AfS. Det finns alltså inte tillräckligt med underlag för att närmare studera vare sig nomineringsgruppen AfS:s väljare eller dem som sympatiserar med partiet AfS.

En majoritet av de som lagt sin röst på någon av nomineringsgrupperna med partikoppling sympatiserar med motsvarande riksdagsparti (se tabell 1). Att sympatisera med ett visst riksdagsparti ökar sannolikheten att rösta på motsvarande nomineringsgrupp⁴³. Den uppmätta effekten är starkast för Socialdemokraterna⁴⁴.

43 $p < 0,001$ för varje riksdagsparti.

44 $p < 0,001$; den beräknade sannolikheten att rösta på Socialdemokraterna är 61 procentenheter högre för Socialdemokraternas sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

och Sverigedemokraterna⁴⁵ och svagast för Liberalerna⁴⁶ och Miljöpartiet⁴⁷. Att effekten för Miljöpartiet är svag trots att majoriteten av DGSK:s väljare sympatiserar med Miljöpartiet beror på att många av partiets sympatisörer också röstar på Socialdemokraterna eller POSK.

Tabell 1. Procentuell fördelning av partisympatier hos respondenter som röstar på nomineringsgrupper med partikoppling, genomsnitt 2013–2025.*

Nomineringsgrupp	V	S	MP	C	L	M	KD	SD	AfS	Övriga partier	Totalt
ViSK	75	7	6	1	0	0	0	1	0	9	100
S	6	81	5	2	1	2	1	2	0	1	100
DGSK	9	12	65	4	4	1	2	1	0	1	100
C	1	11	4	63	5	11	2	2	0	1	100
FiSK	4	9	6	5	55	16	2	1	0	2	100
BKS	0	2	1	4	10	63	15	4	0	0	100
SDSK	0	4	1	1	1	8	4	80	0	1	100
AfS	0	5	5	0	5	14	0	64	5	5	100
Övriga nomineringsgrupper	7	21	10	11	9	22	12	5	0	4	100

*Den andel av varje nomineringsgrupps väljare som sympatiserar med motsvarande parti eller partier är fetmarkerad. BA:s och KR:s väljare räknas in i BKS:s väljare. (n = 3 917)

45 $p < 0,001$; den beräknade sannolikheten att rösta på SDKS är 59 procentenheter högre för Sverigedemokraternas sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

46 $p < 0,001$; den beräknade sannolikheten att rösta på FiSK är 25 procentenheter högre för Liberalernas sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

47 $p < 0,001$; den beräknade sannolikheten att rösta på DGSK är 26 procentenheter högre för Miljöpartiets sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

Det går att notera att bland respondenterna utgör Moderaternas sympatisörer ensamma en majoritet av BSK:s väljare, trots att BKS bildades av både en moderat och en kristdemokratisk nomineringsgrupp. Det beror åtminstone delvis på att Kristdemokraternas sympatisörer är färre än Moderaternas och på att en majoritet av de respondenter som sympatiserar med Kristdemokraterna röstar på nomineringsgrupper utan partikoppling. Ytterligare en orsak kan vara att den indirekta historiska kopplingen mellan BKS och Kristdemokraterna är för svag för att ha en avgörande påverkan på hur Kristdemokraternas sympatisörer röstar. Utifrån resultatet av kyrkbussenkäterna går det inte att uppmäta någon effekt av att sympatisera med partiet AfS på att rösta på nomineringsgruppen AfS⁴⁸. Att sympatisera med Sverigedemokraterna har dock en positiv effekt på sannolikheten att rösta på AfS⁴⁹ i kyrkovalet, men den effekten behöver tolkas med försiktighet på grund av det lilla antalet respondenter som har röstat på AfS.

Av de större nomineringsgrupperna utan partikoppling hämtar inte någon en majoritet av sina väljare bland respondenterna från ett enskilt partis sympatisörer (se tabell 2). Bland Öppen kyrkas väljare är Socialdemokraterna det parti flest sympatiserar med (26 procent av respondenterna). För POSK:s del är det Moderaterna (26 procent av respondenterna) och för Frimodig kyrkas del Kristdemokraterna (42 procent av respondenterna). Bland de respondenter som röstar på Himmel och Jord sympatiserar en majoritet med ett visst parti, men antalet respondenter som röstar på Himmel och Jord är så litet (19 respondenter) att det är svårt att dra några slutsatser av deras partisympatier.

48 $p > 0,9$.

49 $p < 0,001$; den beräknade sannolikheten att rösta på AfS är 3 procentenheter högre för Sverigedemokraternas sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

Tabell 2. Procentuell fördelning av partisympatier hos respondenter som röstar på de tre största nomineringsgrupperna utan partikoppling, genomsnitt 2013–2025.*

Nomineringsgrupp	V	S	MP	C	L	M	KD	SD	AfS	Övriga partier	Totalt
FK	2	12	7	7	5	13	42	8	0	3	100
POSK	5	21	9	12	10	26	8	5	0	3	100
ÖKA	11	26	13	11	9	16	7	3	0	5	100

*Andelen respondenter med den vanligaste partisympatin bland respektive nomineringsgrupps väljare är fetmarkerad. (n = 1 036)

Den effekt partisympatier har på sannolikheten att rösta på Öppen kyrka, POSK eller Frimodig kyrka är också svagare än för nomineringsgrupperna med partikoppling. Sannolikheten att rösta på Öppen kyrka ökar med sympati för Miljöpartiet⁵⁰. Sannolikheten att rösta på POSK ökar med sympati för Centerpartiet⁵¹, Kristdemokraterna⁵², Liberalerna⁵³ och Moderaterna⁵⁴. Sannolikheten att rösta på Frimodig kyrka ökar med sympati för Kristdemokraterna⁵⁵.

50 $p < 0,01$; den beräknade sannolikheten att rösta på ÖKA är 4 procentenheter högre för Miljöpartiets sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

51 $p < 0,01$; den beräknade sannolikheten att rösta på POSK är 5 procentenheter högre för Centerpartiets sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

52 $p < 0,05$; den beräknade sannolikheten att rösta på POSK är 5 procentenheter högre för Kristdemokraternas sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

53 $p < 0,01$; den beräknade sannolikheten att rösta på POSK är 8 procentenheter högre för Liberalernas sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

54 $p < 0,001$; den beräknade sannolikheten att rösta på POSK är 9 procentenheter högre för Moderaternas sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

55 $p < 0,001$; den beräknade sannolikheten att rösta på FK är 17 procentenheter högre för Kristdemokraternas sympatisörer än för övriga partiers sympatisörer.

Resultatet av de fyra kyrkbussenkäterna ger inte stöd för någon försvagning över tid av den effekt sympatier för ett visst parti har på sannolikheten att rösta på motsvarande nomineringsgrupp, med undantag av att den effektsympatier för Miljöpartiet har på sannolikheten att rösta på DGSK minskar⁵⁶. Dock ökar det beräknade stödet för DGSK bland Miljöpartiets sympatisörer⁵⁷. Effekten minskar alltså inte genom att Miljöpartiets sympatisörer lämnar DGSK, utan genom att DGSK breddar sin väljarbas genom att locka allt fler väljare som sympatiserar med andra partier än Miljöpartiet. Effekten övriga partisympatier har är oförändrad⁵⁸, förutom sympati för Vänsterpartiet som har en ökande effekt på sannolikheten att rösta på ViSK⁵⁹.

Omvänt finns det heller inte någon påvisbar trend mot att nomineringsgrupperna utan partikoppling är på väg att koncentrera sitt stöd till något enskilt partis sympatisörer. Sympati för Moderaterna har över tid upphört att ha en negativ effekt på sannolikheten att rösta på Frimodig kyrka⁶⁰ men har för den skull inte fått en positiv effekt⁶¹. Vidare har sympati för Centerpartiet fått en starkare positiv effekt på sannolikheten att rösta på POSK,⁶² men bland POSK:s väljare ökar ändå inte andelen sympatisörer för Centerpartiet⁶³. Ingen partisympati har fått förändrad effekt på sannolikheten att rösta på Öppen kyrka⁶⁴. Partisymptatierna bland de som röstat på någon av nomineringsgrupperna utan partikoppling förblir alltså spridda mellan olika partier. Även om inte sympatier för något enskilt parti på ett tydligt sätt präglar dessa nomineringsgruppers väljare går det att urskilja en möjlig effekt av var väljarna placerar sig på den politiska vänster-högerskalan. Härnäst studeras därför politisk vänster-högerposition hos deras väljare.

56 $p < 0,05$.

57 $p < 0,01$.

58 $p > 0,05$.

59 $p < 0,05$.

60 $p < 0,05$.

61 $p > 0,05$.

62 $p < 0,05$.

63 $p > 0,05$.

64 $p > 0,05$.

Politisk vänster–högerplacering hos väljare till nomineringsgrupper utan partikoppling

Det visar sig alltså att inga enskilda riksdagspartier dominerar i fråga om partisympatier hos de som röstat på nomineringsgrupperna utan partikoppling. Samtidigt fanns det partisympatier som gjorde det mer sannolikt att rösta på vissa av dessa nomineringsgrupper. För att mäta det sambandet går det att använda en alternativ klassificering, nämligen politisk blocktillhörighet. Blockindelningen tar hänsyn till att vissa riksdagspartier inte skiljer sig lika mycket från varandra. Indelningen maximerar också antalet respondenter per kategori och förenklar tolkningen av politiska sympatier genom att reducera dem till tre positioner på en höger–vänster-skala. De nomineringsgrupper utan partikoppling som ingår i analysen är de tre som har ställt upp i val till kyrkomötet under hela perioden 2013–2025: Öppen kyrka, POSK och Frimodig kyrka⁶⁵. Dessa nomineringsgrupper är också de nomineringsgrupper utan partikoppling som har fått flest röster i alla val till kyrkomötet under den undersökta perioden.

I Kyrkbussen har respondenterna valåret 2013, 2017 och 2025, men inte 2021, fått frågan var de skulle placera sig själva på en politisk vänster–högerskala. Eftersom väljare till höger kan vara något över-representerade i Kyrkbussen är inte tyngdpunkten i undersökningen på de olika nomineringsgruppernas väljares exakta placering vid någon enskild tidpunkt, utan på väljarnas placering i förhållande till varandra och över tid.

Väljarna till de tre största nomineringsgrupperna utan partikoppling placerar sig över tid allt längre ifrån varandra på den politiska vänster–högerskalan. Figur 1 visar deras genomsnittliga placering varje valår då det finns tillgängliga data från Kyrkbussen. År 2013 hade inte väljarnas placering på vänster–högerskalan någon statistiskt signifikant påverkan på val av Öppen kyrka, POSK eller Frimodig kyrka⁶⁶ (fastän Öppen kyrkas väljare var mer benägna än andra att

65 För de nomineringsgrupper utan partikoppling som har deltagit i färre än tre kyrkovalet är både antalet undersökningsår och antalet respondenter per år i Kyrkbussen för få för att det ska vara möjligt att studera hur deras väljare har förändrats.

66 $p > 0,05$ för varje nomineringsgrupp.

placera sig till vänster⁶⁷ och Frimodig kyrkas väljare mer benägna än andra att placera sig i mitten⁶⁸).

Efter 2013 hade en placering till vänster på den politiska skalan en positiv effekt på sannolikheten att rösta på Öppen kyrka⁶⁹. I figur 1 återspeglas det sambandet i att ÖKA:s väljare placerar sig till vänster om POSK:s och Frimodig kyrkas väljare. Det finns ingen tendens över tid mot att det blir mer sannolikt att väljare till vänster eller höger röstar på POSK än andra väljare⁷⁰. Det framgår också av figur 1 där POSK:s väljare ligger relativt nära diagrammets mitt vid vart och ett av de undersökta valåren. Från och med 2013 får en placering till höger på den politiska skalan en allt starkare positiv effekt på sannolikheten att rösta på Frimodig kyrka⁷¹, vilket i figur 1 tar sig uttryck i att Frimodig kyrkas väljare placerar sig allt längre till höger och allt längre från Öppen kyrkas och POSK:s väljare. Att sammansättningen av en nomineringsgrupps väljare förändras behöver dock inte innebära att nomineringsgruppen själv har förändrats.

67 $p < 0,05$.

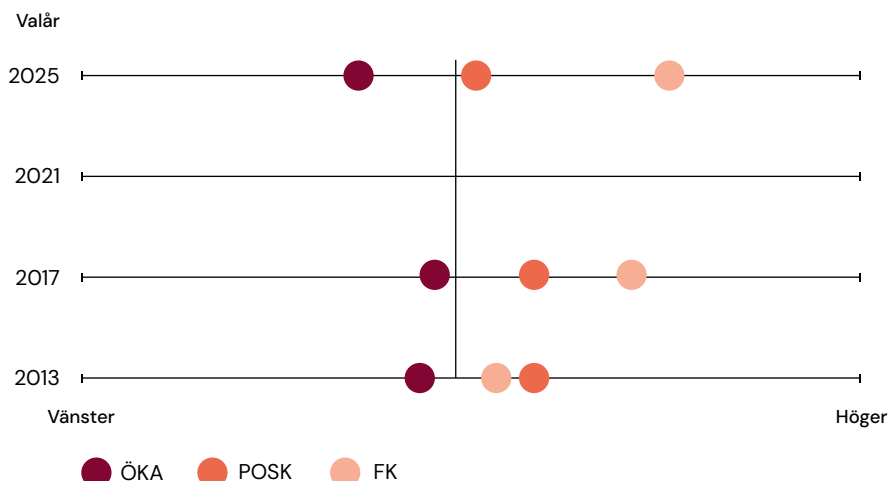
68 $p < 0,05$.

69 $p < 0,001$.

70 $p > 0,05$.

71 $p < 0,05$.

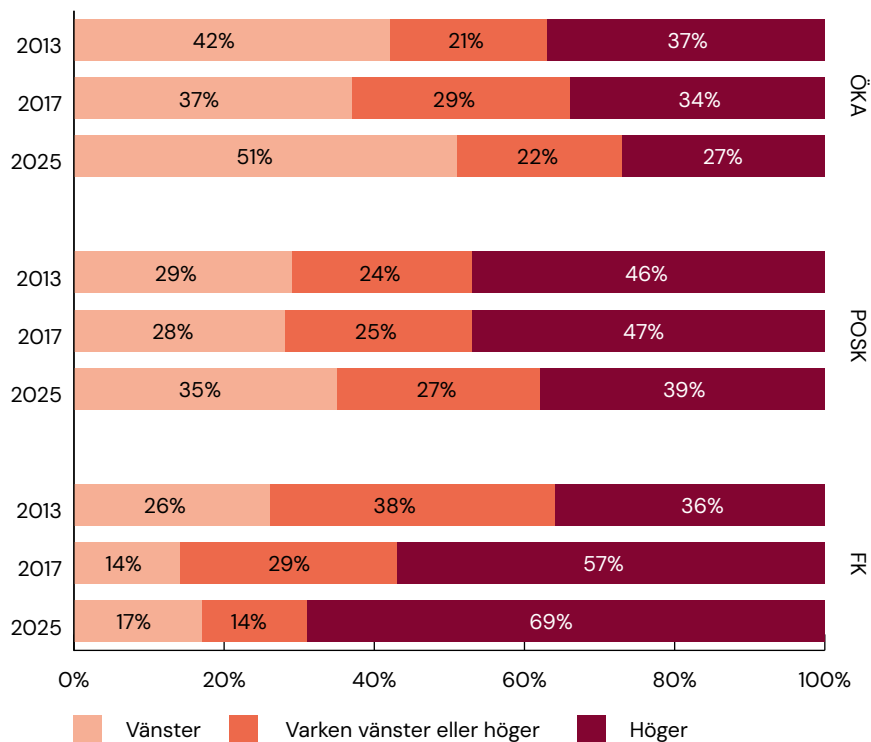
Figur 1. Placering på politisk vänster–högerskala hos väljare till de tre största nomineringsgrupperna utan partikoppling per valår

Varje respondents placering är "vänster", "varken vänster eller höger" eller "höger". Frimodig kyrkas väljare rör sig högerut ($p < 0,05$) och skiljer sig över tid mer från POSK:s och Öppen kyrkas väljare ($p < 0,05$). Notera att personer som placerar sig till höger är överrepresenterade i Kyrkbussen, vilket medför att hela figuren sannolikt är förskjuten åt höger i förhållande till verkligheten. $n = 874$.

Figur 2 visar den procentuella fördelningen av hur de partipolitiskt obundna nomineringsgruppernas väljare placerade sig på den politiska vänster–högerskalan i kyrkovalet 2013, 2017 och 2025. För Öppen kyrka var 2025 det första undersökta valåret då en majoritet av väljarna placerade sig till vänster. För Frimodig kyrka har en majoritet av väljarna placerat sig till höger sedan kyrkovalet 2017. Bland POSK:s väljare har det aldrig funnits en majoritet till vare sig vänster eller höger.

Figur 2. Fördelning av placering på politisk vänster-högerskala hos väljare av de tre största nomineringsgrupperna utan partikoppling per valår (n = 874)

Gudstjänstdeltagande och val av nomineringsgrupp med eller utan partikoppling

Liksom gudstjänstdeltagare är mer benägna att rösta än andra kyrkotillhöriga är det tänkbart att frekventa gudstjänstdeltagare också röstar på andra nomineringsgrupper än övriga kyrkotillhöriga. Under alla undersöka valår är det totalt 597 respondenter som både är minst månatliga gudstjänstdeltagare och har svarat på vilken nomineringsgrupp de har röstat på. Eftersom respondenterna är få grupperas nomineringsgrupperna de röstar på här efter om de har partikoppling eller inte. Det som undersöks är alltså om gudstjänstbesökare är mer benägna att rösta på nomineringsgrupper med eller utan partikoppling. Denna grova indelning av val av nomineringsgrupp undviker att alltför små grupper av respondenter ligger till grund för resultatet.

De väljare i kyrkovalet som deltar i gudstjänster minst en gång i månaden är mindre benägna än andra väljare att rösta på nomineringsgrupper med partikoppling⁷² (se figur 3). Över tid avtar den effekten⁷³. Det betyder att skillnaden i andelen gudstjänstdeltagare bland väljarna till nomineringsgrupper med respektive utan partikoppling minskar. Förändringen drivs av att de som deltar i gudstjänst mer sällan i allt större utsträckning röstar på nomineringsgrupper utan partikoppling⁷⁴. Det finns inte någon mätbar motsvarande förändring i frekventa gudstjänstdeltagares val av nomineringsgrupp⁷⁵.

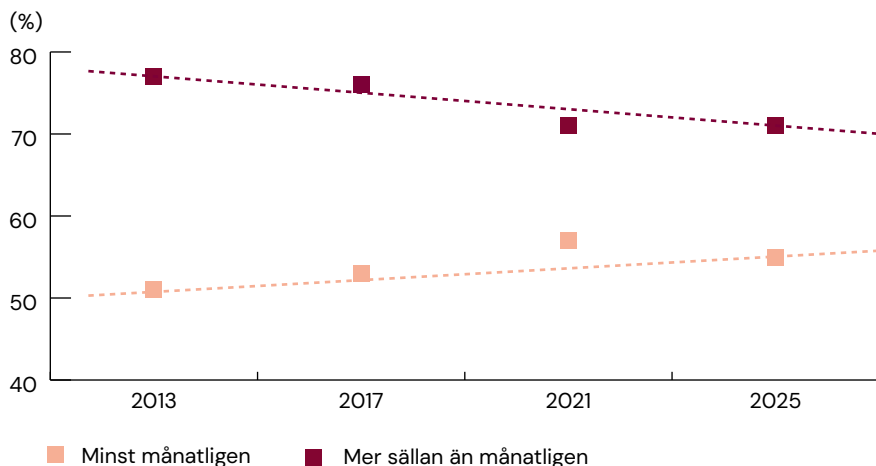
⁷² $p < 0,001$.

⁷³ $p < 0,05$.

⁷⁴ $p < 0,001$.

⁷⁵ $p > 0,05$.

Figur 3. Andel väljare som röstar på nomineringsgrupper med partikoppling efter gudstjänstdeltagande och valår (n = 4 272)

Att de som inte deltar i gudstjänster regelbundet över tid mer sällan röstar på nomineringsgrupper med partikoppling innebär att de nomineringsgrupperna får en mindre andel av rösterna, eftersom det stora flertalet tillhör denna grupp⁷⁶. Det resultatet är i linje med att nomineringsgrupper med partikoppling tillsammans har fått en mindre andel av rösterna för varje kyrkoval från 2013 till 2025⁷⁷.

Valfrågor

Varje valår har Kyrkbussens respondenter fått möjlighet att med egna ord svara på frågan "Vilken valfråga/frågor var det som engagerade dig?". Svaren på den frågan har kodats efter deras innehåll. Varje svar kan kodas som att det handlar om flera ämnen. Till exempel är det fyra svar som har kodats som att de handlar både om skogsfrågan och

⁷⁶ I Kyrkbussen är 14 % av väljarna regelbundna gudstjänstdeltagare. Eftersom respondenter med koppling till Svenska kyrkan är överrepresenterade, i form av kyrkotillhöriga och bland kyrkotillhöriga i form av röstande i kyrkovalet, är det sannolikt att även gudstjänstdeltagare är överrepresenterade och andelen gudstjänstdeltagare bland alla röstande kyrkotillhöriga är ännu lägre än 14 %.

⁷⁷ År 2013 fick nomineringsgrupperna med partikoppling 72,2 % av rösterna; år 2025 fick de 69,2 % av rösterna.

Svenska kyrkans oberoende från politik eller staten. Ett sådant svar är "Att kyrkan ska stå utanför politiken. Förvaltning av skog".

Skogsfrågan var som viktigast 2025 och intresserar Vänsterpartiets och Miljöpartiets sympatisörer

Frågan om hur Svenska kyrkans skog ska förvaltas var en uppmärksam valfråga 2025⁷⁸ och fick också viss uppmärksamhet 2021⁷⁹. De valåren uppgav en del respondenter skogsfrågan som en viktig valfråga. De svar som enligt kodningen handlar om skogsfrågan är de svar som nämner ordstammarna "skog" eller "markinnehav" i konstruktioner som inte är nekande. Ett svar som inkluderade frasen "fokusera mer på Gud än på skogen" kodades alltså inte som ett svar om skogsfrågan.

År 2021 var det 25 respondenter som nämnde skogen och 2025 var det 122 stycken. Det är en statistiskt signifikant ökning av andelen röstande respondenter som nämnde skogen⁸⁰, och är i linje med den stora uppmärksamhet skogen hade inför valet 2025.

De flesta som anger skogen som en viktig valfråga beskriver inte vilken åsikt de har i frågan. Bland de som ändå gör det finns ingen urskiljbar dominerande åsikt. Genom att undersöka deras politiska sympatier och val av nomineringsgrupp kan man ändå bilda sig en uppfattning om deras åsikt. Eftersom frågan om placering på vänster-högerskalan inte ställdes 2021 går det inte att använda den för att fånga de politiska sympatierna hos alla som nämnde skogsfrågan. Vad gäller sympati för enskilda riksdagspartier är de väljare som sympatiserar med Vänsterpartiet och Miljöpartiet mest benägna att

78 TT, "Expert: Det är hetaste frågan i kyrkovalet". Dagens Nyheter, 19 september 2025, <https://www.dn.se/sverige/expert-det-ar-hetaste-fragan-i-kyrkovalet/>; "Kyrkans utredare kritisk mot skogsförslaget: 'Ingen omställning'". Dagens Nyheter, 12 juni 2025, <https://www.dn.se/sverige/kyrkans-utredare-kritisk-mot-skogsforslaget-ingen-omstallning/>.

79 "Interna kritiken mot kyrkans skogsbruk: 'Tjänar mammon'". Dagens Nyheter, 26 augusti 2021, <https://www.dn.se/sverige/interna-kritiken-mot-kyrkans-skogsbruk-tjanar-mammon/>.

80 $p < 0,001$.

nämna skogen, medan det är minst sannolikt att de som sympatiserar med Moderaterna eller Sverigedemokraterna nämner frågan⁸¹. De väljare som nämner skogen är mer benägna än andra att rösta på ViSK⁸² och DGSK⁸³ och mindre benägna att rösta på SDKS⁸⁴. Mellan 2021 och 2025 går det inte att urskilja någon statistiskt signifikant förändring vare sig i vilka politiska sympatier som ökar sannolikheten att nämna skogen⁸⁵ eller i vilka nomineringsgrupper som de som nämner skogen är mer benägna att rösta på⁸⁶.

Frågan om oberoende var som viktigast 2021 och är förknippad med nomineringsgrupper utan partikoppling

De svar som enligt kodningen handlar om Svenska kyrkans oberoende från partier eller staten är de svar som nämner politik⁸⁷, staten⁸⁸ eller uttryckligt oberoende⁸⁹ utan att syfta på specifika partier eller politiska inriktningar eller politiska frågor i allmänhet.

Frågan om oberoende nämndes av totalt 182 respondenter fördelade på alla fyra undersökta valår. Frågan var viktig för flest väljare 2021 och viktig för en mindre andel väljare ju längre tid före eller efter 2021 ett val hölls⁹⁰.

81 $p < 0,05$ för V, MP, M och SD relativt S.

82 $p < 0,01$.

83 $p < 0,001$.

84 $p < 0,05$.

85 $p > 0,05$.

86 $p > 0,05$.

87 Till exempel i form av "ideologi", "politiska partier", "politisk kyrka" och "helst ingen politik".

88 Till exempel i form av "frigörande från staten", "kyrka-stat" och "koppling till staten".

89 Till exempel i form av "bestämma över sig själv", "fri kyrka" och "kyrkan sköts av folk som redan är i kyrkan".

90 $p < 0,05$. 7 % av alla respondenter och 11 % av de respondenter som svarade på frågan om viktiga valfrågor såg oberoende som en viktig valfråga, men det går inte att utifrån de andelarna avgöra hur stor andel av väljarna som helhet såg denna eller någon annan fråga som viktig.

Att se oberoende som en viktig valfråga minskar, som väntat, sannolikheten för att rösta på en nomineringsgrupp som har koppling till något parti⁹¹. Den effekten är oförändrad över tid⁹². Om effekten på sannolikheten att rösta på en nomineringsgrupp med partikoppling delas upp i sannolikheten att rösta på nomineringsgrupper med koppling till partier till vänster respektive höger går det dock att urskilja en effekt över tid. Att se oberoende som en viktig valfråga minskade sannolikheten att rösta på en nomineringsgrupp med koppling till ett parti till vänster som mest 2021⁹³, medan den minskade sannolikheten att rösta på en nomineringsgrupp med koppling till ett parti till höger var konstant över tid⁹⁴.

Vissa valfrågor är oförändrat viktigare för gudstjänstdeltagare än för andra kyrkotillhöriga

De som deltar i gudstjänster minst någon gång i månaden är sett till hela perioden 2013–2025 jämfört med andra väljare mer benägna att uppge en valfråga som gäller gudstjänst, undervisning, diakoni eller mission som viktig⁹⁵, det vill säga varje församlings grundläggande uppgift⁹⁶, som viktig. Gudstjänstdeltagare är mindre benägna än andra väljare att nämna främlingsfientlighet eller migration och flyktingar⁹⁷, alltså ämnen som ofta har förekommit i allmänpolitiska sammanhang. Det finns ingen statistiskt signifikant förändring över tid i hur mycket mer sannolika gudstjänstdeltagare är än andra att nämna någon valfråga⁹⁸.

91 $p < 0,001$.

92 $p > 0,05$.

93 $p < 0,05$.

94 $p > 0,05$.

95 $p < 0,05$.

96 2 kap. 1 § Kyrkoordning.

97 $p < 0,05$.

98 $p > 0,05$.

Slutsatser

I detta kapitel har flera olika resultat och slutsatser identifierats inom områdena valdeltagande, val av nomineringsgrupp och valfrågor.

Ju tidigare generation en kyrkotillhörig tillhör, desto mer sannolikt är det att han eller hon deltar i kyrkovalet. Det gör att antalet röstande på sikt kan komma att minska när äldre väljare avlider. Det behöver inte betyda att valdeltagande nödvändigtvis kommer att minska, eftersom det finns anledning att anta att kyrkotillhöriga som är mindre benägna att rösta i kyrkovalen lämnar Svenska kyrkan i större utsträckning än de som röstar.

Generationstillhörighet interagerar med könstillhörighet. Bland unga kyrkotillhöriga deltar män i kyrkoval i större utsträckning än kvinnor. Bland äldre tillhöriga är mönstret det omvända. Könsskillnaden inom respektive åldersgrupp ökar över tid.

Allmänpolitiska preferenser påverkar hur väljarna röstar. De som röstar på nomineringsgrupper med partikoppling tenderar konsekvent att sympatisera med det parti deras valda nomineringsgrupp har en koppling till. Partisympatierna hos de som röstar på Öppen kyrka, POSK och Frimodig kyrka skiljer sig alltmer åt. Det kan särskilt nämnas att Frimodig kyrka i hög grad förlitar sig på röster från Kristdemokraternas sympatisörer. Partisympatierna hos POSK:s och Öppen kyrkas väljare är mer spridda mellan olika partier. En fjärdedel av POSK:s väljare sympatiserar med Moderaterna, medan en fjärdedel av Öppen kyrkas väljare sympatiserar med Socialdemokraterna.

Gudstjänstdeltagande har en påverkan inom alla tre områdena. Gudstjänstdeltagare är mer benägna att delta i kyrkovalen, röstar på andra nomineringsgrupper än övriga kyrkotillhöriga och betonar i större utsträckning valfrågor som relaterar till den grundläggande uppgiften än övriga kyrkotillhöriga. Påverkan på röstningsbenägenhet och valfrågor är oförändrade över tid, medan skillnaderna i val av nomineringsgrupp mellan gudstjänstdeltagare och övriga väljare minskar något.

Slutligen går det att identifiera valfrågor som var särskilt framträdande under två av de undersökta kyrkovalen. Kyrkovalet år 2025

karaktäriserades av skogsfrågans betydelse. Under kyrkovalet år 2021 var det i stället frågan om oberoende från politiska partier och staten som utmärkte sig. Att olika valfrågors betydelse varierar över tid indikerar att också väljarnas sammansättning kan variera över tid, beroende på vilken fråga som för tillfället står i centrum.

Referenslista

Bromander, Jonas. "Svenska kyrkans profilyrken". Nyckeln till Svenska kyrkan, 2026.

Carlberg Larsson, Elis. Contagious Secularization. Linköpings universitet, 2026.

De Gröna i Svenska kyrkan. "Om oss". Åtkomstdatum 26 februari 2026. <https://www.degronaisvenskakyrkan.se/om-oss>.

Eriksson, Anne-Louise, Jörgen Hermansson, och Jörgen Lundstedt. Demokratin är en successiv uppenbarelse. Svenska kyrkans utredningar 2005:2. 2005.

"Fp lämnar kyrkopolitik". Dagen. 11 november 2003. <https://www.dagen.se/nyheter/fp-lamnar-kyrkopolitik/3783115>.

Hagevi, Magnus. "Sakralisering efter sekularisering? Religiös förändring över tid och mellan generationer". I I rörelse. SOM-institutet, 2025.

"Interna kritiken mot kyrkans skogsbruk: 'Tjänar mammon'". Dagens Nyheter. 26 augusti 2021. <https://www.dn.se/sverige/interna-kritiken-mot-kyrkans-skogsbruk-tjanar-mammon/>.

Karlsson, Max V. "Nio kandidater som sticker ut". Expressen. 20 september 2025. <https://www.expressen.se/nyheter/politik/nio-kandidater-som-sticker-ut-i-kyrkovalet-2025/>.

Kristdemokrater i Svenska kyrkan. "Om oss". Åtkomstdatum 26 februari 2026. <https://krsvenskakyrkan.se/om-oss/>.

”Kyrkans utredare kritisk mot skogsförslaget: ’Ingen omställning’”. Dagens Nyheter. 12 juni 2025. <https://www.dn.se/sverige/kyrkans-utredare-kritisk-mot-skogsforslaget-ingen-omstallning/>.

Kyrkostyrelsen. Jämställdheten i Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsens skrivelse 2024:5. 2024.

Kärrman, Jens. ”Nu är det klart: Folkpartiet har bytt namn”. Dagens Nyheter. 22 november 2015. <https://www.dn.se/nyheter/politik/nu-ar-det-klart-folkpartiet-har-bytt-namn/>.

Ljungkvist, Matilda, och Josefin Linderås. ”Kristdemokrater i Svenska kyrkan och Borgerligt alternativ går samman”. Kyrkans Tidning. 24 maj 2024. <https://www.kyrkanstidning.se/nyhet/kristdemokrater-i-svenska-kyrkan-och-borgerligt-alternativ-gar-samman/293529>.

Nutley, Tim. ”Politikens stora makt i kyrkan: ’Många besökare är kritiska’”. SVT Nyheter. 19 september 2025. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/politikens-stora-makt-i-kyrkan-manga-besokare-ar-kritiska>.

Sjölin, Ingegerd. ”Gudstjänstkris i åtminstone 100 år”. 2023. <https://www.svenskakyrkan.se/kyrkohandboken/gudstjanstkris-i-atminstone-100-ar>.

Sjölund, Johan, och Karl Meyer von Bremen. ”Carl Bildt ställer upp i kyrkovalet”. Mitt i Stockholm. 5 september 2025. <https://www.mitti.se/nyheter/carl-bildt-staller-upp-i-kyrkovalet-6.3.315728.f0049a4260>.

SOM-institutet. ”Analysverktyg: Subjektiv vänster-högerplacering”. Åtkomstdatum 8 maj 2026. https://som-institutet.se/dataanalys?m=item_5I3I8A1c5WBKNO.

———. Svenska förtroendetrender 1986–2025. Göteborgs universitet, 2026. https://som-institutet.se/publikationssok/pdf/workspace_qgvkVcUsilRzBA/Svenska_f%C3%B6rtroendetrender_1986-2025_u8zawx.

———. Svenska trender 1986–2025. Göteborgs universitet, 2026. <https://www.gu.se/sites/default/files/2026-03/Svenska%20trender%201986-2025.pdf>.

Statistiska centralbyrån. Deltagandet i de allmänna valen 2022. ME09 – Demokratistatistik 2023:1. 2023. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/demokrati/allmanna-val/allmanna-val-valdeltagandeundersokningen/pong/publikationer/deltagandet-i-de-allmanna-valen-2022/>.

Södling, Maria. Kyrkovalet och demokrati i Svenska kyrkan. 2024.

TT. "Expert: Det är hetaste frågan i kyrkovalet". Dagens Nyheter. 19 september 2025. <https://www.dn.se/sverige/expert-det-ar-hetaste-fragan-i-kyrkovalet/>.

Värdet av valdeltagande. SOU 2007:84. 2007. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2007/11/sou-200784/>.

Zetterman, Jacob. "Läs mer om ViSK". Dagen. 30 augusti 2017. <https://www.dagen.se/tro-och-kyrka/las-mer-om-visk-vanstern-i-svenska-kyrkan/3401179>.